

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

V. De Potamiaena.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

A

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ Ποταμιάνης.

Ε΄βδομος ὃ ἐν τέτοις δευτέρω βασιλεί-
δης, τὴν ἀεικόνην Ποταμιάναν ἀπα-
γαγὼν. ἀεικὴς, πολὺς ὁ λόγος εἰσέτι νῦν ᾧ
τοῖς ἑπιχρῆσις ἀδελφαί, μυρία μὲν ὑπερ τῆς
τῆς Σώματος ἀγνείας τε καὶ παρθενίας ἐν ἡ δὲ
πρὸς ἑρασὰς ἀγωνισαμένης. καὶ γὰρ
αὐτὴ ἀκμαῖον ᾧ τῆς ψυχῆς καὶ τὸ σῶ-
μα ᾧ ᾧ ᾧ ἐπὶ νῦν. μυρία ὃ ὑπερ τῆς εἰς
Χρῆστον πίστεως ἀναλάσσης. καὶ τέλος μὲν δεινὰς
καὶ Φριλῆας εἰπεῖν Βασάνης, ἀμα τῆ μητρὶ
Μαρκέλλη δια πυρὸς τελευθῆσις. Φασὶ γὰρ
τοῦ δικαστῆν, Ἀκύλας ἦν τῆτος ὄνομα, χα-
λεπὰς ἑπιβέβα ἀυτῆ καὶ παντὸς ἑ σώματι
αἰκίας, τέλος ἐφ' ὑβρεὶ ἑ Σώματι μονομά-
χος ἀυτὴν ἀπειλῆσαι ᾧ δὲ εἶναι τὴν ἑ βρα-
χυτι ᾧ τῆς εἰαυτῆ ἐπισκεψαμένην, ἐρωτηθεῖ-
σαν ὁ κέρνει, τοιαύτη δ' εἶναι ἀποκρίσιν, διῆς
ἐδοκεῖ νομοιστέον ἡ ἀυτοῖς ἀσεβῆς ἀποφ-
θῆξασθ ἀμα ἑ λόγῳ τὸν ἑ ἀποφάσεως ὄρον
καλεθεσάμενην, ὁ βασιλεῖδης εἰς πρὸς ὠντῶν
ἐν στρατείαις ἀναφερομένην, ἀπάγει ᾧ δὲ
λαβὼν τὴν ἐπί θανάτῳ ᾧ τὸ πλῆθος ἐνοχ-
λεῖν ἀυτῆ καὶ ἀκολάσις ἐνυβρίζειν ῥήμασιν
ἐπεσῆτο, ὁ μὲν ἀνείργειν ἀποφῶν τῆς ἐν-
ερίζοντας, πλείους ἐλεον καὶ Φιλανθρωπίαν
εἰς ἀυτὴν ὠδεκνύμει. ἡ δὲ τῆς ἀυ-
τῆ συμπαθείας ἀποθεσάμενη τὸν ἀνδρα,
παρρηῖν ᾧ δὲ ἀκελεύειαι. ἑξαιτήσεσθ γὰρ ἀυτὸν
ἀπειθεσαι, ᾧ δὲ εἰαυτῆς κυριε, καὶ ὅσα
εἰς μακροῦ τῶν εἰς ἀυτὴν πεπεσάμενων τὴν
ἀμοῖν ἀποτίσειν αὐτῶ. ταῦτα δ' εἰπέσαν,
ἡγιαῖος τὴν ἐξοδὸν ὑποσῆναι, πίτης ἐμπό-
ρεκατὰ διάφορα μέση ἑ σώματι ἀπ' ἀ-
κρῶν ποδῶν καὶ μετρί κορυφῆς ἡρέμα καὶ κα-
ταβραχὺ ἀειχρῆσις ἀυτῆ. καὶ ὁ μὲν τῆς ἀοι-
δῆς κῆρηστοῖετος καὶ ἡ ὠνῆσις ὁ ἀβλ. ἑ μα-
κρὸν ἑ χροῖον διαλαπῶν ὁ βασιλεῖδης, ὄρκον
δὲ ἡνα αἰτίαν ᾧ τῶν συσεσῆωτῶν αἰτη-
θεῖς, μὴ ἑξῆναι αὐτῶ το ᾧ δὲ ἀπαρ ὁ μνηῖαι διε-
εσβαῖετο. χριστιανὸν γὰρ ὑπαρχειν, καὶ τῆτος
ἐμφανῶς ὁμολογεῖν. παίζει μὲν ὠν ἐνομί-
ετο τῆως τὰ πρῶτα. ὡς δὲ ἐπιμόνω ἀπι-
χυρῆετο, ἀγγεῖαι ἐπὶ τὸν δικαστῆν ἐφ' ἑ τὴν
ἡσασιν ὁμολογήσας, δεσμοῖς ᾧ δὲ ἀδιδῶται.

CAPIUT V.

De Potamiana.

Septimus inter hos recensetur Basili-
des, is qui celeberrimam illam Po-
tamianam ad supplicium abduxit. Cu-
jus quidem mulieris fama apud earum
regionum incolas etiamnum pervulga-
ta est: quippe quæ pro castitate corpo-
ris, & pro virginitate qua præcipuè ex-
celluit conservanda, innumera adver-
sus amatores certamina subierit (nam
præter animi pulchritudinem mirabilis
quoque totius corporis venustas in ea
efflorescebat) innumera etiam pro
Christi fide pertulerit, tandemque post
acerbissimos ac vel dictu ipso horribiles
cruciatu, unâ cum matre Marcella igne
consumpta sit. Porro Aquila, id enim
Judicis nomen fuit, cum eam toto cor-
pore severissimè excruciasset, ad extre-
mum interminatus ei esse dicitur, se il-
lam gladiatoribus violandam traditu-
rum. At illa cum paulisper secum ipsa
rem perpendisset, interrogata quid
consilii caperet, ejusmodi fertur dedisse
responsum quod impium esse Gentilibus
videbatur. Protinus igitur judicis
sententiâ damnatam Basilides unus ex
apparitoribus, ad supplicium abducit.
Cumque vulgus eam vexare, & obsecra-
nis verbis illudere ei conaretur, Basili-
des quidem eos qui contumeliam vir-
gini faciebant absterrens propellebat,
multaque misericordiæ & humanitatis
erga illam præbebat indicia. Illa verò
benignitatem hominis erga se liben-
ter amplectens, bono animo cum esse
justit: se namque post obitum salu-
tem ipsius à Domino impetraturam,
& collata in se beneficia brevi remun-
neraturam esse. Hæc cum dixisset,
ferventi pice per varia corporis mem-
bra ab imis pedibus, ad ipsum usque
capitis verticem lentè ac paulatim cir-
cumfusâ, mortem constanti animo
pertulisse memoratur. Et hujusmodi
quidem certamen nobilissima virgo
decertavit. Brevi autem postea Basili-
des, cum ob nescio quam causam à
contubernalibus suis sacramento adi-
geretur, nefas sibi esse affirmavit omni-
nò jurare: quippè Christianum se esse,
idque palam profiteri. Illi primo qui-
dem hominem jocari arbitrabantur.
Verùm cum id constanter asseveraret,
ad judicem est perductus. Apud quem
fidei suæ constantiam professus, in vin-

Vide Niciph. 6. 7. 1. 5

eula conjicitur. Cumque quidam in domino fratres cum adissent, & causam subite illius atque insperare conversionis interrogarent, dixisse fertur, Potamiānam tertio post martyrium die, noctu sibi assistentem coronam capiti suo imposuisse, dixisseque se ipsius causa Dominum orasse, atque id quod petierat impetrasse: nec diu postea ipsum ad superos migraturum. Posthac signaculo Domini a fratribus accepto, postridie Christum gloriose confessus, capite truncatus est. Plures quoque alii ex Alexandrinis civibus, eodem tempore ad fidem Christi subito transiisse memorantur, quos scilicet Potamiāna in somnis apparens ad id faciendum provocaverat. Verum de his haecenus.

τῶν ἡμετέρων ἀδελφῶν ὡς αὐτὸν ἀφαιροῦναι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπορίας καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ μὴς πιθανομῶν, λέγεται εἶπέν, ὡς ἀπὸ τῆς Ἰαμιάνα περὶ ἕσπερον ἡμέρας ἔμαρτυρον ἐκείνῳ τῆς ἁσασ, ἐπέφανον αὐτῷ τῆ κεφαλῆς περὶθεῖσα εἶν, φαίν τε τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν αὐτῶν τὸν Κύριον, καὶ τῆς ἀξιώσεως τεύχευ καὶ ὁμοίως μακρὸν τε αὐτὸν τῶν ἀδελφῶν. Ἐπιτέτοις τῶν ἀδελφῶν τῆς ἐν Κυρίῳ σφραγίδος μελαδόντων αὐτῶν, τῆ μελέπειτα ἡμερῶν τῆ Κυρίου διαπέρας μαρτυρίῳ, τῶν μετὰ τὴν ἀποπέμψαι, καὶ ἄλλοι ἡ πλείους τῶν κατὰ Ἀλεξάνδρειαν, ἀπρόως τῶ Χριστῷ λόγῳ προσελθεῖν καὶ τὰς δεδηλωμένους ἰσορρήσιαι, ὡς καὶ ὑπὸ τῆς Ἰαμιάνας ἐπιφανείσης καὶ ἐπὶ τὸν θεῖον λόγον τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὠδέεχέτω.

CAPUT VI.

De Clemente Alexandrino.

Vide Niceph. l. 4. c. 33.

Per idem tempus Clemens qui Pantano successerat, apud Alexandriam catechumenorum institutioni adhuc praeerat: adeo ut auditor ejus etiam puer fuerit Origenes. Hic porro Clemens in primo *ερωματιῶν* libro ordinem temporum describens, obitu Imperatoris Commodi computationem suam circumscribit. Ex quo apparet, Severi Augusti ejus nunc tempora exponimus principatu, haec Volumina ab eo fuisse elaborata.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ΄.

Περί Κλήμης καὶ Ἀλεξάνδρειαν,

Πάντα ἡ Κλήμης διαδέξαμενος καὶ Ἀλεξάνδρειαν κατηχήσεως εἰς αὐτὸν ἔκαρτε καθηγέτο, ὡς καὶ τὸν Ὀριγῆν τῶν Φοιτητῶν αὐτῶν παῖδα ὄντα ἤρασε, τῆν γὰρ τῶν ἑρωματιῶν περὶ ματιῶν ὁ Κλήμης ὑπομνηματικὸς κατὰ τὸ πρῶτον συγγραμμάτων ἐπιβέβηκεν ὁ γραφῆν, εἰς τὴν Κορινθίων τελευτήν τῶν ἐπιβέβηκεν ὡς εἶναι ἑσφραγίς, ὅτι κατὰ Σεβήρον αὐτῶν περὶ ὧν τὰ ἀποδόματα, ἔτις χρόνος ὁ παρῶν ἰσορρήσιαι.

CAPUT VII.

De Iuda Scriptore.

Vide Niceph. l. 4. c. 35.

Eodem tempore alius quoque Scriptor Judas, de septuaginta apud Daniele septimanis differens, ad decimum usque annum Imperii Severi supputationem temporum perducit. Qui etiam decantatum illum Antichristi adventum iam tum imminere existimabat. Adeo commota tunc adversus nostros persecutio multorum animos vehementer conturbaverat.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Περί τῶν συγγραμμάτων,

Ἐν τῷ καὶ Γάδας συγγραμμάτων ἑσφραγίς εἰς τὰς ἀπὸ τῶν Δανιὴλ ἐσδομηκότων ἑσδομάδας ἐσφραγίς διαλεχθεῖς, ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ Σεβήρον βασιλείας ἰσπὶ τὴν χρονολογίαν ὅς καὶ τὴν ἀρρομένην ἑσφραγίαν παρῶν, ἢ δὴ τότε πλησιάζειν ὡς ἔστω σφραγίς ἢ καὶ ἡμῶν τότε διωγμῶν κινήσει, τῶν πολλῶν ἀναβέβηκεν διανοίας.

CAPUT VIII.

De Origenis audaci facinore.

Huc refer. Niceph. c. 8. l. 5.

Interea Origenes dum catechumenis apud Alexandriam instituendis vacaret, facinus aggreditur, quod minus perfecti sensus, & juvenilis eujusdam

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Περί τῶν μὲν τῶν ὀργάνων,

Ἐν τῷ καὶ τῆς κατηχήσεως ἐπὶ τῆς Ἀλεξάνδρειας τῶν ἐπιτελεῖν τῶν ὀργάνων περὶ τὸ διαπέρας αἰτίας, φερόμενος ἀτελής.